

Samnanger kommune, 5650 Tysse

Vår ref:

Deres ref:

Bergen den: 15.11.2022

Uttale til høring Kommunedelplan for akvakultur Samnanger kommune

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høring av forslag til ny kommunedelplan for akvakultur for Samnanger kommune i Vestland.

Generelt

Det er godt dokumentert at særlig spredning av lakselus og rømt laks fra akvakultur har en stor negativ påvirkning på ville bestander av laks og sjøaure. I Samnanger er det gjort en stor innsats gjennom mange år for å bygge opp gode bestander av laks og sjøaure i Tysseelva. NJFFs lokallag i Kommunen, Samnanger JFL, har drevet aktiv kultivering, jobbet for bygging av flere fisketrapper, og utført mye lokal dugnad (klekkeridrift, utsetting av fisk, utfisking av rømt laks, stamfiske osv.) På tross av all innsatsen ser vi vedvarende problemer i flere tiår med rømt laks, og nedgang i bestander av laks og sjøaure i Tysseelva og andre mindre lokale elver og bekker.

Også i år er det mye rømt laks i elva, dette registreres i et fiske etter laks nederst i Tysseelva, der villaksen og sjøaure er fredet, mens oppdrettslaksen kan fanges. Statistikken hittil per 25. august (se <https://laksebors.inatur.no/bors/831>) viser at det kun er fanget 5 villaks (gjenutsatt) mot 35 oppdrettslaks i 2022. En så betydelig andel rømt fisk vil gjøre det vanskelig å bygge opp igjen en god bestand i elva av ekte Tysselaks.

Vassdragene i Samnanger ligger som kjent i en region med til dels omfattende dødelighet på villaksen på grunn av lakselus. På bakgrunn av dette fikk produksjonsområdet Samnanger befinner seg i (Produksjonsområde 3) rødt lys i det såkalte Trafikklyssystemet, dette ble vedtatt av regjeringen i juni 2022. Dette betyr at oppdretterne i dette området må redusere produksjonen i sine anlegg i kommende toårsperiode. Trafikklysreguleringen skjer hvert annet år.

Det er imidlertid åpenbart et stort potensial i vassdraget, og Tysseelva kan bli en populær fiskeelv dersom man løser problemene med lus og rømming. På sikt kan dette gi inntekter lokalt, eksempelvis til grunneiere eller overnattingsbedrifter, og et godt sportsfiske vil også gi økt bolyst lokalt.

Våre kommentarer til forslaget til ny plan

NJFF mener at Samnanger kommune på sikt bør kreve en overgang til lukka anlegg for å redusere miljøproblemene lokalt med lakselus, rømming og eutrofiering/forurensing av fjorden. Kommunen bør eksempelvis kreve at hvis produksjonen på en eksisterende lokalitet skal økes, så må hele lokaliteten lukkes, ikke bare volumet man øker med.

NJFF stiller seg kritisk til den store økningen i areal tilknyttet de to eksisterende lokalitetene. Sjøarealet i kommunen er relativt lite, og en slik økning vil gå på bekostning av andre gruppers bruk av fjorden. En eventuell økt produksjon på de eksisterende lokalitetene vil også gi ytterligere økt forurensing av fjorden.

NJFF ser imidlertid positivt på at Samnanger kommune ønsker å avsette egne områder øremerket til lukket (eller eventuelt semilukket) akvakultur, som beskrevet i planforslaget. Her står det: *«Dei to andre akvakulturføremåla i gjeldande plane er tekne ut frå planframlegget. Det er lagt inn to nye kombinerte føremål, inkludert akvakultur. Desse to føremåla er det lagt miljøkrav på, og det skal vera minimalt eller ingen utslepp frå lokalitetane.»* For å oppnå disse miljøkrava må eventuelle anlegg her i praksis lukkes.

Ved forrige regulering av trafikklyssystemet for to år siden fikk oppdretterne i regionen gult lys, og heller ikke den gang noen vekst. Skal oppdrettsindustrien vokse videre i regionen så må problemene med lakselus reduseres. Også i 2022 er det svært mye lakselus på vill laks og sjøaure, se Havforskningsinstituttets rapport til Mattilsynet her, <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2022-19#sec-2-3>

Skal oppdretterne regionalt få vekst er det kun en overgang til større bruk av lukka eller semilukka anlegg som kan løse disse problemene med lakselus, slik at de får grønt lys for vekst. Da er det viktig og riktig at Samnanger kommune stiller strenge miljøkrav om nettopp bruk av semilukka eller lukka anlegg på de to nye lokalitetene. På sikt vil trolig oppdretterne selv, og ikke minst villaksen og sjøauren og fjordmiljøet i kommunen tjene på dette.

Vennlig hilsen

Alv Arne Lyse (sign.), prosjektleder villaks,
Norges Jeger- og Fiskerforbund